

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution

Mišljenje Ombudsmana

u vezi

kriterijuma za dostavljanje odluke o nostrifikaciji, za prijavu, na konkurs za akademsko osoblje na fakultetima Univerziteta u Prištini "Hasan Prishtina"

Ž. br. 421/2018

Nita Shala

protiv

Univerziteta u Prištini "Hasan Prishtina"

Upućeno:

- **G. Marjan Dema, Rektor Univerziteta u Prištini "Hasan Prishtina"**
- **G. Shyqiri Bytyqi, Ministar Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije**

Priština, dana 17. avgusta 2018. godine

CILJ

1. Uzimajući u obzir kriterijum postavljen u konkursu za izbor akademskog osoblja na fakultetima Javnog Univerziteta u Prištini "Hasan Prishtina" (u daljem tekstu: UP), od 27. aprila 2018. godine, br. prot. 1/173, u tački II (f) koja propisuje da *"kandidati koji su završili studije van zemlje moraju da podnesu i odluku o nostrifikaciji (ekvivalentnosti) odgovarajuće diplome (bachelor, master, magistratura, doktorat). Neće se uzeti u obzir dokaz o prijavi za nostrifikaciju"*, Ombudsman podnosi ovo Mišljenje.
2. Mišljenje ima za cilj da skrene pažnju UP da gore pomenuti kriterijum (tačka II (f)) u konkursu za izbor akademskog osoblja na fakultetima UP, od 27. aprila 2018. godine, br. prot. 1/173, nije u skladu sa važećim zakonodavstvom, krši načelo jednakosti i druga prava u vezi sa procedurom regrutovanja akademskog osoblja na UP, i kao takav, ovaj kriterijum je diskriminirajući za kandidate koji su završili studije van zemlje, čime se sprečava njihovo prijavljivanje, odnosno njihovo učešće na konkursu.

PRAVNA OSNOVA

3. Ustav Republike Kosovo, član 135 (3): *"Ombudsman ima pravo da vrši preporuke i predlaže mere, onda kada primeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa"*.
4. Zakon br. 05/L-019 o Ombudsmanu, član 18 (1.2): *"da skrene pažnju na slučajeve kada institucije krše ljudska prava i da podnese preporuke da se prekine sa takvim slučajevima, a kada je to neophodno da izrazi svoje mišljenje o stavovima i reagovanju odgovarajućih autoriteta u vezi takvih slučajeva"* i 18 (1.6) *"da objavi obaveštenja, mišljenja, preporuke, predloge i svoje izveštaje"*.

FAKTIČKO STANJE

5. Ombudsman, na osnovu člana 16.1 Zakona o Ombudsmanu, br. 05/L-019, dana 26. juna 2018. godine, putem elektronske pošte primio žalbu g-đe. Nita Shala (u daljem tekstu: *Podnosilac žalbe*) protiv UP, u vezi kriterijuma utvrđenog u konkursu za izbor akademskog osoblja na fakultetima UP, od 27. aprila 2018. godine, br. prot. 1/173, u tački II (f), u skladu sa kojom je utvrđeno *"kandidati koji su završili studije van zemlje moraju da podnesu i odluku o nostrifikaciji (ekvivalentnosti) odgovarajuće diplome (bachelor, master, magistratura, doktorat). Neće se uzeti u obzir dokaz o prijavljivanju za nostrifikaciju."* Podnosilac žalbe tvrdi da je ovaj kriterijum nezakonit i diskriminatoran prema diplomiranim van zemlje.
6. Prema navodima podnosioca žalbe, ona godinama studira i radi van Kosova, kao u Hagu, Ženevi i Tirani. Trenutno gđa. Shala radi kao savetnik u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Albanije. Ona je završila osnovne studije na Pravnom fakultetu UP i potom nastavila studije Master na Međunarodnoj saradnji u borbi protiv organizovanog finansijskog kriminala na Univerzitetu Teramo u Italiji, zatim Master na Kriminologiji i

krivičnom pravu na Univerzitetu u Oksfordu u Engleskoj, i nosi titulu Doktora međunarodnog prava sa "Graduate Institute of International and Development Studies" u Švajcarskoj, gde je odbranila disertaciju pod naslovom: "Garancije za ne-ponavljanja kršenja ljudskih prava" iz oblasti međunarodnog krivičnog prava, ali je imala i nastavlja da ima želju da se vrati i doprinese na Kosovu.

7. Prema podnosiocu žalbe, dana 27. aprila 2018. UP je objavio konkurs za izbor akademskog osoblja na fakultetima UP, sa br. prot. 1/173. Na ovom konkursu je neophodno da građani Kosova koji su stekli diplomu u inostranstvu, u postupku prijavljivanja podnesu dokument o priznavanju studija van države. Podnosilac žalbe tvrdi da je takav kriterijum nezakonit i diskriminatorski u procesu zapošljavanja akademskog osoblja na UP, prema diplomiranim van Kosova, a prema istom konkursu, kandidatima koji su stekli doktorat na UP dozvoljava se prijavljivanje samo sa sertifikatom o diplomiranju, što je utvrđeno u tački II (c) Konkursa, od 27. aprila 2018. godine, br. prot. 1/173, koji utvrđuje da *"kandidati koji su stekli doktorat na UP i za koje još nije obavljena svečano promovisanje i opremanje diplomom, mogu da se prijave sa originalnim sertifikatom o diplomiranju za doktorat"*. Pored toga, uslov za podnošenje već pri prijavljivanju (za razliku od uslova za zasnivanje radnog odnosa) dokumenta o priznavanju diploma stečenih van zemlje, nije zasnovan na osnovnim dokumentima, konkretno, Zakonu o visokom obrazovanju, podzakonskim aktima okvir Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije, Statuta UP i drugih akata koji regulišu procedure izbora u vezi sa imenovanjem akademskog osoblja na UP. Istovremeno, otvoreno je diskriminatorno za kosovske studente koji su se pokazali uspešnim i van Kosova, baš kao i slučaj podnosioca žalbe.
8. Dana 29. juna 2018. godine, predstavnici Ombudsmana su održali sastanak sa Rektorom i Sekretarom Univerziteta u Prištini gde su, između ostalog, razgovarali u vezi navoda podnosioca žalbe podnesenih u njenoj žalbi u IO. Sekretar Rektorata Univerziteta u Prištini je naveo da se u svim konkursima za izbor akademskog osoblja na fakultetima UP, traži da građani Kosova koji su diplomirali van zemlje, dostave u toku postupka aplikacije dokument o priznavanju studija van zemlje, jer prema njemu može se desiti da njihove diplome ne budu priznate od strane MONT.

PRAVNI OKVIR

9. Ustav Republike Kosovo u članu 21, st. 2 i 3 utvrđuje da: *"Republika Kosovo štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, predviđene ovim Ustavom. Svi su dužni da poštuju prava i osnovne slobode ostalih."*
10. Ustav Republike Kosovo, član 24, utvrđuje da *"Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije, niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa"*.

11. Ombudsman, u skladu sa članom 135, stav 3 Ustava Republike Kosovo: *"ima pravo da vrši preporuke i predlaže mere, onda kada primeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa"*.
12. Član 53 Ustava utvrđuje da: *"Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava"*, dok član 14 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava, utvrđuje da uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, veroispovest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno poreklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.
13. Zakon br. 05/L-021 o zaštiti od diskriminacije, član 2, utvrđuje delokrug u skladu sa kojim *"Ovaj zakon se sprovodi za sve aktivnosti ili neaktivnosti, svih lokalnih i državnih institucija, fizičkih i pravnih lica, javnog i privatnog sektora, koji su kršili, krše ili mogu kršiti prava bilo kog lica ili fizičkih ili pravnih lica, u svim oblastima života, a posebno kada se bave: uslovima za pristup zapošljavanju, samozapošljavanju i zapošljavanju u struci, uključujući ovde i uslove zapošljavanja, kriterijume odabiranja, bez obzira na aktivnost u svim nivoima stručne hijerarhije, uključujući i unapređenja, pristupom svim vrstama i nivoima stručne orijentacije, stručnim obukama, stručnim unapređenim obukama i prekvalifikacijama, uključujući i iskustvo praktičnog rada [...] bilo kojim pravom predviđenom važećim zakonodavstvom"*
14. Član 3 utvrđuje pojam diskriminacije gde *"Princip jednakog tretmana znači da neće biti nikakve neposredne ili posredne diskriminacije, u pogledu bilo kojeg navedenog osnova koji je određen u članu jedan (1) ovog zakona, dok "Diskriminacija znači svako razlikovanje, isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti, na bilo kom osnovu navedenom u članu jedan (1) ovog zakona, koji ima za cilj ili efekat da obezvredi ili ugrozi priznavanje, uživanje ili obavljanje, osnovnih ljudskih prava i sloboda koja su priznata Ustavom Republike Kosova i važećim zakonodavstvom u Republici Kosovu".* Dok procedure u nadležnim organima, u skladu sa članom 12, propisuju da *"Svako lice ili grupa lica može podneti žalbu pred Ombudsmanom u vezi diskriminatornog ponašanja po osnovama propisanim u članu prvom (1) ovog zakona."*
15. Takođe, Zakon br. 05/L-019 o Ombudsmanu, u članu 18, stav 1 predviđa da Ombudsman, između ostalog, ima sledeće odgovornosti:
 - *"da istraži navedena kršenja ljudskih prava i diskriminatorno delovanje i da se angažuje za njihovo rešavanje"* (tačka 1),
 - *"da skrene pažnju na slučajeve kada institucije krše ljudska prava i da podnese preporuke da se prekine sa takvim slučajevima, a kada je to neophodno da izrazi svoje mišljenje o stavovima i reagovanju odgovarajućih autoriteta u vezi takvih slučajeva"* (tačka 2);
 - *"da obelodani ljudska prava i napore za borbu protiv svih oblika diskriminacije pomoću podizanja svesti, naročito preko informisanja i edukacije, a i preko medija"* (tačka 4);

- *“da preporučuje Vladu, Skupštinu i druge nadležne institucije Republike Kosovo o pitanjima koje se odnose na unapređivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda, ravnopravnosti i nediskriminacije“ (tačka 5);*
- *“da objavi obaveštenja, mišljenja, preporuke, predloge i svoje izveštaje“ (tačka 6);*
- *“da pripremi godišnje, periodične i druge izveštaje o stanju osnovnih ljudskih prava i sloboda, ravnopravnosti i diskriminacije i da obavlja istraživanje o pitanjima osnovnih ljudskih prava i sloboda, ravnopravnosti i diskriminacije u Republici Kosovo“ (tačka 8);*

16. Zakon br. 04/L-037 o visokom obrazovanju u Republici Kosovo, član 26, stav 1 utvrđuje da *"Položaji i zvanje osoblja, kriterije imenovanja i reimenovanja i ostala pitanja u vezi sa ovima, specifikovana su statutom svakog nosioca visokog obrazovanja. One trebaju biti otvorena prema razmatranju od KAA¹ i da su u skladu sa aktuelnim zakonom rada u Republici Kosova.*

17. Zakon br. 04/L-037 o visokom obrazovanju u Republici Kosovo, član 26, stav 2, utvrđuje da *"Univerziteti i univerzitetski koledži za akademski staf mogu odrediti zvanja kao što je u nastavku:*

- 2.1. *redovni profesor;*
- 2.2. *vanredni profesor;*
- 2.3. *profesor asistent;*
- 2.4. *univerzitetski asistent".*

18. Zakon br. 04/L-037 o visokom obrazovanju u Republici Kosovo, član 26, stav 3, utvrđuje da *"Kriterije za svako zvanje obuhvatiće najmanje jednu diplomu Master u oblasti imenovanog predmeta. Osim toga redovni profesori, vanredni profesori i profesori asistenti treba biti u stanju da dokažu jednu uspešnu istoriju predavanja, istraživanja i profesionalne ili umetničke prakse, koja će biti vrednovan najmanje od tri recenzenta koji imaju najmanje jednu visoku titulu od aktualno zvanje kandidata za unapređenje".*

19. Zakon br. 04/L-037 o visokom obrazovanju u Republici Kosovo, član 26, stav 10, utvrđuje da *"Kriterij za svako zvanje ne treba da obeshrabri aplikacije van institucije".*

20. Administrativno uputstvo (MONT)-br. 16/2016 principi i procedure priznavanja diploma, stepena i kvalifikacija viših profesionalnih škola i univerzitetskih zvanja stečenih van Republike Kosovo, u članu 3, stav 1 utvrđuje da: *"Sve diplome visokih profesionalnih škola kao i univerzitetska zvanja stečena van zemlje sa ciljem zapošljavanja, biće predmet procedura priznavanja/ekvivalencije u MONT".*

21. Ovo Administrativno uputstvo, u članu 3, stav 13, utvrđuje da *"Odluka za priznavanje/ekvivalentnost se izdaje nakon procenjivanja od strane članova DSP², dok u posebnim slučajevima nakon preporuke komisije eksperata",* stav 14, koji utvrđuje da *"Razmatranje i procenjivanje zahteva za priznavanje treba da se obavi u periodu do mesec dana od strane Državnog Saveta za priznavanja, nakon kompletiranja informacija prema članu 3, stav 13".* A stav 15, ovog uputstva utvrđuje da

¹ Agencija Kosova za Akreditaciju

² [DSP - Državni Savet za priznavanja](#)

"Procedura za razmatranje zahteva za priznavanje ili procenjivanje diploma stečenih van zemlje ni u kojem slučaju neće trajati više od četiri meseci od dana aplikacije u NCPAI³, osim u slučajevima kada NCPAI ne prihvata nikakvo potvrđivanje od strane relevantnih autoriteta za verifikaciju tačnosti i validnosti diplome".

22. Uputstvo u članu 2, stav 1, tačka 1.1 utvrđuje da termin/izraz "Priznavanje - znači zvanično prihvatanje od strane MONT-a, jedne diplome koja je stečena van zemlje, koja potvrđuje njenu tačnost i autentičnost i služi za zapošljavanje u RKS".

23. Statut UP, u članu 7 utvrđuje da "Univerzitet je obavezan da stvori jednake mogućnosti za sve bez diskriminacije zasnovane na polu, rasi, seksualnoj orijentaciji, bračnom statusu, jeziku, veri, političkom ili drugom verovanju, nacionalnoj, etničkoj ili socijalnoj pripadnosti, pripadnosti nacionalnoj zajednici, statusu rođenja ili bilo kojem drugom statusu".

24. Statut UP, član 178, stav 1, utvrđuje da: "Za naziv univerzitetskog asistenta, kandidat mora ispunjavati sledeće uslove:

- 1.1. Da je uspešno završio studije Master na odgovarajućem smeru, odnosno za Medicinski fakultet, da je završio Medicinski fakultet (u slučaju kliničkih predmeta da je završio specijalizaciju ili da je najmanje na trećoj godini specijalizacije u slučaju ponovnog izbora).
- 1.2. Da je stariji od 30 godina (odnosno 35 godina na Medicinskom fakultetu) kada se prvi put imenuje. Izuzetno, kandidat može biti odabran za univerzitetskog asistenta do 40 godina ako ima zvanje doktora nauka.
- 1.3. Da je upisan na doktorske studije na Univerzitetu u slučaju ponovnog izbora;
- 1.4. Da ima prosečnu ocenu na bachelor i master studijama ne manju od 8, na svakom od ovih studija".

25. Uredba br. 465, od 2. marta 2018. godine, o procedurama odabiranja u vezi sa imenovanjem, reimenovanjem i unapređenjem akademskog osoblja na UP za sve fakultete, osim Fakulteta umetnosti, u članu 7. stav. 1 utvrđuje da: "u skladu sa članom 178 Statuta UP, za titulu univerzitetskog asistenta, kandidat mora da ispunjava sledeće uslove:

- 1.1. Da je uspešno završio Master studije na odgovarajućem smeru, odnosno za Medicinski fakultet da je završio Medicinski fakultet (u slučaju kliničkih predmeta da je završio specijalizaciju);
- 1.2. Da nije stariji od 30 godina (odnosno ne stariji od 35 godina na Medicinskom fakultetu) kada je imenovan po prvi put. Izuzetno kandidat može biti odabran za univerzitetskog asistenta do 40 godina ako ima zvanje doktora nauka;
- 1.3. Da je upisan na doktorske studije na Univerzitetu u slučaju ponovnog imenovanja;
- 1.4. Da ima prosečnu ocenu na bachelor i master studijama ne manju od 8, na svakom od ovih studija".

ZAKONSKA ANALIZA

³ [NCAPI-Nacionalni Centar za akademsko priznavanje i informacije \(NARIC-National Academic Recognition and Information Center\)](#)

26. Ombudsman skreće pažnju da Ustav kao najviši pravni akt jedne zemlje, štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, tako da je u interesu funkcionisanja pravne države, sprovođenje i praktična realizacija ovih prava. Ustavne garancije služe zaštititi ljudskog dostojanstva i funkcionisanju pravne države. Ustav u članu 21, izričito propisuje obavezu svih organa da poštuju ljudska prava i osnovne slobode, i stoga je ovo načelo imperativ i svi su dužni da ih poštuju, uključujući i UP u vezi sa konkretnim slučajem.
27. U smislu odredbe člana 14. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava, Ombudsman podseća da Konvencija utvrđuje da uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, veroispovest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno poreklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.
28. Zakon br. 05/L-021 o zaštiti od diskriminacije, član 2, utvrđuje delokrug u skladu sa kojim ovaj zakon se sprovodi za sve aktivnosti ili neaktivnosti, svih lokalnih i državnih institucija, fizičkih i pravnih lica, javnog i privatnog sektora, koji su kršili, krše ili mogu kršiti prava bilo kog lica ili fizičkih ili pravnih lica, u svim oblastima života, a posebno kada se bave: uslovima za pristup zapošljavanju, samozapošljavanju i zapošljavanju u struci, uključujući ovde i uslove zapošljavanja, kriterijume odabiranja, bez obzira na aktivnost u svim nivoima stručne hijerarhije, uključujući i unapređenja, pristupom svim vrstama i nivoima stručne orijentacije, stručnim obukama, stručnim unapređenim obukama i prekvalifikacijama, uključujući i iskustvo praktičnog rada [...] bilo kojim pravom predviđenom važećim zakonodavstvom. Član 3, ovog zakona, utvrđuje pojam diskriminacije gde *princip jednakog tretmana znači da neće biti nikakve neposredne ili posredne diskriminacije, u pogledu bilo kojeg navedenog osnova koji je određen u članu jedan (1) ovog zakona*⁴, dok *Diskriminacija znači svako razlikovanje, isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti, na bilo kom osnovu navedenom u članu jedan (1) ovog zakona, koji ima za cilj ili efekat da obezvređi ili ugrozi priznavanje, uživanje ili obavljanje, osnovnih ljudskih prava i sloboda koja su priznata Ustavom Republike Kosova i važećim zakonodavstvom u Republici Kosovu*. Zbog toga, u tom smislu, činjenica da je u konkursu br. prot. 1/173, raspisanom od strane UP 27. aprila 2018. godine, za izbor akademskog osoblja na fakultetima, gde se između ostalog, u tački II (f) konkursa utvrđuje da *kandidati koji su završili studije van zemlje treba da podnesu i odluku o nostrifikaciji (ekvivalentnosti) odgovarajuće diplome (bachelor, master, magistratura, doktorat)*, Ombudsman smatra da je diskriminatorski kriterijum jer sprečava ravnopravno učešće kandidata na konkursu i procedurama zapošljavanja za pozicije za akademsko osoblje na UP.
29. Ombudsman smatra da je zahtev za dostavljanje već pri apliciranju, dokaza o priznavanju studija van zemlje ne nalazi osnovu u osnovnim dokumentima koji regulišu procedure za

⁴ Cilj ovog zakona je uspostavljanje jednog opšteg okvira za sprečavanje i borbu protiv diskriminacije po osnovu nacionalnosti ili veze sa nekom zajednicom društvenog ili nacionalnog porekla, rase, etničke pripadnosti, boje kože, rođenja, porekla, pola, rodne pripadnosti, rodnog identiteta, seksualnog opredeljenja, jezika, državljanstva, religije i verskih ubeđenja, političke pripadnosti, političkog ili drugog mišljenja, socijalnog ili ličnog stanja, starosnog doba, porodičnog ili bračnog statusa, trudnoće, porodiljstva, imovinskog stanja, zdravstvenog stanja, ograničene sposobnosti, genetskog nasledstva ili na drugoj osnovi, u cilju sprovođenja principa jednakog tretmana.

izbor u vezi sa imenovanjem akademskog osoblja na UP, kao takav je diskriminatoran zbog činjenice da zahtev za priznavanje služi kao uslov za zasnivanje radnog odnosa (*ili potpisivanje ugovora o radu između UP i određenog kandidata*), a ne za stavljanje u neravnopravan položaj u proceduri prijave kandidata koji imaju isti nivo obrazovanja. Ombudsman smatra da je kriterijum utvrđen u konkursu UP br. prot. 1/173, od 27. aprila 2018. godine, za odabiranje akademskog osoblja za dostavljanje dokumenta o priznavanju studija van zemlje kao dokaz već u fazi apliciranja, nelegalan, nije u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju, Administrativnog uputstva (MONT)-br. 16/2016, principi i procedure priznavanja diploma, stepena i kvalifikacija viših profesionalnih škola i univerzitetskih zvanja stečenih van Republike Kosovo, Statuta UP niti Uredbe br. 465, od 2. marta 2018. godine, o procedurama izbora u vezi sa imenovanjem, reimenovanjem i unapređenjem akademskog osoblja na UP za sve fakultete, osim Fakulteta umetnosti.

30. Štaviše, konkurs je precizirao da su "*Opšti uslovi za izbor akademskog osoblja utvrđeni odredbama Statuta UP, Uredbom br. 465, od 2. marta 2018. godine, o procedurama odabiranja u vezi sa imenovanjem, reimenovanjem i unapređenjem akademskog osoblja na UP za sve fakultete, osim Fakulteta umetnosti i Uredbe 990, od 19. aprila 2018. godine, o procedurama odabiranja u vezi sa imenovanjem, reimenovanjem i unapređenjem akademskog osoblja na Fakultetu umetnosti* (strana 15), ali u ovim dokumentima se ne predviđa obaveza za podnošenje dokaza o nostrifikaciji, kao što je navedeno u konkursu u pitanju (tačka II (f)). Ni u članu 178 Statuta UP, u kojem delu se određuju uslovi koje kandidat mora da ispunjava za titulu univerzitetskog asistenta nije utvrđen takav kriterijum (kao što je tačka II(f) konkursa), dok je Zakonom br. 04/L-037 o visokom obrazovanju u Republici Kosovo, odnosno u članu 26., stav 10 utvrđeno da "*Kriterijumi za svako zvanje ne treba da obeshrabre aplikacije van institucije*". Dakle, Ombudsman smatra da prema tome konkurs u pitanju, predviđa dodatni uslov za diplomirane van Kosova, i stoga je u suprotnosti sa ovim dokumentima.
31. Ombudsman primećuje da Administrativno uputstvo br. 16/2016, principi i procedure priznavanja diploma, stepena i kvalifikacija viših profesionalnih škola i univerzitetskih zvanja stečenih van Republike Kosovo, ne utvrđuje da kandidati za apliciranje na javnim konkursima, moraju imati nostrifikovane diplome stečene van zemlje. Umesto toga, u članu 2, stav 1, tačka 1.1 utvrđuje da termin/izraz "*Priznavanje - znači zvanično prihvatanje od strane MONT-a, jedne diplome koja je stečena van zemlje, koja potvrđuje njenu tačnost i autentičnost i služi za zapošljavanje u RKS*". To je, prema Ombudsmanu jasan pokazatelj da priznavanje diploma stečenih van zemlje, treba da služi kao uslov za zasnivanje radnog odnosa (potpisivanje ugovora o radu) i nikako ne sme da služi kao uslov za sticanje prava apliciranja ili čak za odabiranje na određenu radnu poziciju. Prema tome, Ombudsman ocenjuje da bi u hipotetičkoj situaciji, bilo u potpunosti važeće i u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i drugim podzakonskim aktima, da UP postavi uslov za zasnivanje radnog odnosa (tj. potpisivanje Ugovora o radu) predstavljanje sertifikata o priznavanju diplome stečene van zemlje, odnosno pre nego što se postigne završni akt o zapošljavanju (potpisivanje ugovora).

32. Pored toga, Ombudsman ističe da je u članu 3, stav 1 utvrđeno da *sve diplome visokih profesionalnih škola kao i univerzitetska zvanja stečena van zemlje sa ciljem zapošljavanja, biće predmet procedura priznavanja/ekvivalencije u MONT*. U tom kontekstu, može se razumeti da ovo uputstvo ne zahteva da se u cilju apliciranja, diplome stečene van zemlje moraju biti nostrifikovane. Štaviše, činjenica da se u administrativnom uputstvu rečenica "*biće predmet procedura priznavanja*" može kandidatima, uključujući i podnosioca žalbe, dati pravo da apliciraju na konkursima za zapošljavanje bez njihovog priznavanja ili nostrifikacije. U tom smislu, UP bi trebalo da prizna pravo podnosioca žalbe, da ne bude diskriminisana u vezi sa apliciranjem i procedurama regrutovanja za poziciju za koju je aplicirala na konkursu za odabiranje akademskog osoblja na fakultetima UP od 27. aprila 2018. godine, br. prot.1/173, što se tiče kriterijuma za nostrifikaciju pre zatvaranja konkursa (kao što je predviđeno u tački II (f) konkursa u pitanju), smatrajući razumnom samo obavezu da kandidatkinja podnese dokaz o nostrifikaciji neposredno pre okončanja završnog akta zapošljavanja, odnosno potpisivanja ugovora.
33. Između ostalog, Ombudsman izražava zabrinutost i oko vremenskih rokova za podnošenje dokumenata. U ovom konkursu utvrđuje se da "*konkurs ostaje otvoren 15 kalendarskih dana, odnosno od 27. aprila do 14. maja 2018. godine*". U skladu sa Administrativnim uputstvom (MONT), br. 16/2016, u delu koji se odnosi na principe i procedure priznavanja diploma i kvalifikacija viših profesionalnih škola i univerziteta stečenih van Republike Kosovo, predviđa se roku od 1 meseca za procenu zahteva od strane Državnog Saveta za priznavanja i rok od 4 meseca za završetak procedure priznavanja. Stoga, takav zakonski rok za apliciranje i uslovljavanje kandidata za podnošenje nostrifikovanih diploma kandidata koji su stekli obrazovanje van Republike Kosovo, koji možda ne znaju kada će moći da se otvori konkurs, vreme od 2 nedelje za dostavljanje dokumentacije, onako kako se zahteva po konkursu, nije dovoljno vreme za MONT da obavi proces priznavanja i to lišava kandidate koji su stekli obrazovanje van zemlje da budu tretirani jednako sa kandidatima koji imaju diplome Republike Kosovo.

Na osnovu gornje analize, Ombudsman, u skladu sa članom 135. stav. 3 Ustava Republike Kosovo i člana 18, stav. 1.6 Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu, kao i procene žalbe, odnosno procene činjeničnog stanja, Ombudsman izdaje sledeće:

MIŠLJENJE

1. U osnovnim dokumentima koji regulišu procedure odabiranja u vezi sa imenovanjem akademskog osoblja na UP, uključujući Statut UP, Zakon br. 04/L-037 o visokom obrazovanju u Republici Kosovo, Uredbu br. 465, od 2. marta 2018. godine, o procedurama odabiranja u vezi sa imenovanjem, reimenovanjem i unapređenjem akademskog osoblja na UP, nije utvrđeno da su kandidati dužni, da u cilju apliciranja i učestvovanja u postupku odabiranja na konkursima koje je objavio UP, dostave

dokument o priznavanju/nostifikaciji diploma stečenih van zemlje. Osim toga, Statut UP za zapošljavanje, sticanje akademskih zvanja propisuje samo da kandidati moraju imati završene studije, odnosno da kandidat "*Da imaju zvanje doktora nauka, (na Fakultetu umetnosti ekvivalentno tome)*" (član 177. stav 1. tačka 1.1); "*Da je uspešno završio master studije ...*"; "*ako ima zvanje doktora nauka*" (član 178, stav 1, tačke 1.1 i 1.3). Svi ovi kriterijumi smatraju se neophodnim kriterijumima za zasnivanje radnog odnosa. Stoga, nigde nisu utvrđeni kriterijumi koji sprečavaju apliciranje ili učešće na konkursu, kao što je utvrđen kriterijum u tački II (f) konkursa od 27. aprila 2018. godine.

2. Administrativno uputstvo (MONT) -br. 16/2016, *principi i procedure priznavanja diploma i kvalifikacija viših profesionalnih škola i univerzitetskih zvanja stečenih van Republike Kosovo*, ne propisuje da su kandidati obavezni da u cilju apliciranja i procedure odabiranja za pozicije objavljene u konkursu, da podnesu dokument o priznavanju/nostifikaciji diploma stečenih van zemlje, već u vreme apliciranja, niti je zabranjeno učešće na konkursu po ovom kriterijumu. Naprotiv, ovo uputstvo je izrađeno na takav način da utvrđuje da diplome stečene van zemlje moraju da budu nostrifikovane u cilju zapošljavanja u Republici Kosovo, što podrazumeva samo zasnivanja radnog odnosa (potpisivanje Ugovora o radu ili akta o imenovanju). Ovo se odnosi i na konkurse koje je objavio UP.
3. Od ove normativne osnove koja je ranije pomenuta, a pozivajući se na Ustav, važeći Zakon o zaštiti od diskriminacije i druge zakonske odredbe protiv diskriminacije i kršenja načela jednakosti, konstatuje se da je propisani kriterijum u konkursu za odabiranje akademskog osoblja na fakultetima Univerziteta u Prištini "Hasan Prishtina" od 27. aprila 2018. godine, br. prot. 1/173, u tački II (f) koji utvrđuje da "*kandidati koji su završili studije van zemlje moraju da podnesu i odluku o nostrifikaciji (ekvivalenciji) odgovarajuće diplome (bachelor, master, magistratura, doktorat)...*", je diskriminatorski i krši načelo jednakosti za kandidate koji su završili studije van zemlje. Diskriminacija i nejednak tretman leži u činjenici da ovaj kriterijum sprečava učešće na konkursu u procedurama odabiranja za objavljene pozicije za akademsko osoblje za kandidate koji su završili studije van zemlje, koji poseduju diplome, ali koji iste nisu bili u stanju da nostrifikuju pre zatvaranja konkursa. U skladu sa normativnim aktima na snazi, koji su analizirani i u ovom Mišljenju, Ombudsman ponovo podseća da UP može uslovljavati kandidate koji su stekli diplome van zemlje da podnesu dokaz o priznavanju/nostifikaciji njihovih diploma pre zasnivanja radnog odnosa (potpisivanja Ugovora o radu), ako su takvi kandidati odabrani od strane nadležnih organa UP. Prema tome, samo to bi bilo u okviru legitimnih uslova utvrđenih u Zakonu o visokom obrazovanju i Administrativnom uputstvu br. 16/2016, za priznavanje diploma stečenih van zemlje.
4. UP da omogući da svi kandidati koji su završili studije van zemlje da učestvuju na konkursu za odabiranje akademskog osoblja od 27. aprila, 2018. godine, br. prot. 1/173, da se podvrgnu proceduri bez ikakvih prepreka za odabiranje od strane stručnih komisija za vrednovanje i drugih organa odlučivanja, a da ne budu diskriminisani zbog dokaza o nostrifikaciji (ekvivalentnosti) diploma, *povlačenjem kriterijuma navedenog u stavu II (f) ovog konkursa*. U skladu sa zakonodavstvom na snazi i kako

bi se potvrdila tačnost i ispravnost diploma stečenih van zemlje, UP može usloviti kandidate da dokaz o nostrifikaciji (ekvivalentnosti) diploma podnesu pre postizanja konačnog akta o zapošljavanju, odnosno potpisivanja Ugovora o radu.

5. Ovaj kriterijum (*kao što je utvrđeno u tački II (f) u konkursu od 27. aprila 2018. godine*), da se ne postavi ni u konkursima koji mogu biti objavljeni u budućnosti, kako se ne bi sprečilo učešće na konkursima i procedurama odabiranja za pozicije za akademsko osoblje na UP, kandidata koji su završili studije van zemlje, samo zato što nisu stigli da pre zatvaranja konkursa izvrše nostrifikaciju (ekvivalentnosti) diploma.
6. MONT da se brine da UP i druge obrazovne institucije u Republici Kosovo precizno sprovedu načelo nediskriminacije i jednakosti u odnosu na kandidate koji su završili studije van zemlje, u vezi sa nostrifikacijom diploma za potrebe zapošljavanja, da isti ne budu diskriminisani tokom procedura regrutovanja/odabiranja za radna mesta za koja apliciraju.
7. MONT da upotpuni pravni okvir, u vezi nostrifikacije/ekvivalentnosti diploma stečenih van zemlje, u potpunom skladu sa načelom nediskriminacije u odnosu na procedure zapošljavanja u Republici Kosovo, uključujući i zapošljavanje u obrazovnim institucijama.
8. MONT da tretira sa prioritetom zahteve za nostrifikaciju (ekvivalentnost) diploma stečenih van zemlje, za kandidate koji su u procesu konkurisanja na javnim konkursima i zasnivanja radnog odnosa.

S poštovanjem,

Hilmi Jashari
Ombudsman